

HORNARUL

Organul de specialitate al Uniunii Regnicolare a Măestrilor Hornari din Ardeal, Banat, Crişana şi Maramureş
Az Erdélyi, Bánáti, Körösvölgyi és Máramarosvidéki Kéményseprörmesterek Országos Egyesületének Szaklapja
Fachblatt des Landesvereines der Rauchfangkehrermeister Siebenbürgens, des Banates, der Krischana u. Maramuresch

Redacţia - Szerkesztőség - Redaktion: **CLUJ,**
Calea Reg. Ferdinand II7.

Redactor responsabil - Felelős szerkesztő - Verantwortlicher Redakteur: **LADISLAU PAPP**

Editor-Proprietar: Uniunea Regnicolară
Laptulajdonos: Az országos egyesület
Blatt-Eigentümer: Landes-Verein

Colaborator - Társszerkesztő - Hilfsredakteur: **COLOMAN PLATZ**

Registrele comerciale

În numărul din luna trecută am putut da numai părere generală la mulțimea de întrebări, pe care am primit-o din partea membrilor noștri asupra registrelor comerciale, ținerea cărora s'a ordonat prin noua lege a timbrei și taxelor. Acum aflând din sursă sigură, comunicăm, că comisiunea delegată la aplicarea legii timbrei și taxelor a hotărât, că aceste registre sunt a se ține de acei meseriași, cari efectuează stabil și afaceri comerciale în modul obișnuit. Astfel sunt considerați direct de comercianți brutarii, frânelarii, măcelarii și cărnățarii, cari sunt obligați să țină aceste registre.

Nu trebuie să țină aceste registre cei ce cu activitatea lor comercială nu trec peste limitele activității de meserie.

Cu aceasta — credem — am închis seria discuțiilor și putem confirma, că măestri hornari nu sunt obligați a ține registrele prevăzute de noua lege a timbrei. *C. P.*

Nyilt levél

Számtalan esetben voltunk kénytelenek rámutatni azokra a nehézségekre, amelyekkel itt, a központban meg kell küzdenünk, s most, amikor a május 4-én lezajlott közgyűlés után azt mertük hinni, hogy erőben gyarapodtunk, arra az igen sajnálatos tapasztalásra kellett jutnunk, hogy erőnk a végét járja s éppen az a gyógyíthatatlan betegség az oka, hogy erőt akartunk gyűjteni kartársainktól kartársaink javára.

Felsőbb utasításra kimondottuk a közgyűlésen a kerületi szindikátusok megalakítását, az egyes kerületeket elláttuk a kellő utasításokkal, s íme! hónapok múlva is alig kaptunk értesítést egy néhány szindikátus megalakításáról. De visszahatást érzünk, fájdalmasan érzünk, mert

azzal, hogy a szindikátusok megalakításával egy igen elenyésző, csekély terhet róttunk a tagokra, a kartársak nagy része hidegen elfordult a központtól s az anyagi hozzájárulást, a központi tagdíjat teljesen elhanyagolva, olyan helyzetbe sodorta az egyesületet, hogy kénytelenek leszünk lapunkat egy időre beszüntetni, míg tagjaink megfontolása nem hozza egyesületünket újból jobb helyzetbe.

A tagdíjak nem folynak be szindikátusi központjainkhoz, onnan pedig nem utalják be hozzánk, holott már az 1927. év is lassanként a végét járja s ennek az évnek a lezártával azt a tapasztalatot kell tennünk, hogy az 1926. évi díjak egy nagy része sincsen befizetve. Az egyesület tele van adóssággal, a választmány tagjai kapkodva tesznek meg minden lehető aziránt, hogy egyesületünk fennmaradjon, mint a kerületi szindikátusok központja, a legnagyobb erőfeszítéssel küzdünk azért, hogy a hatóságokkal való összeköttetést fentartsuk s aztán igazán mélységes fájdalommal állapítjuk meg, hogy az egyesület pénztárában már annyi pénz sincs, amivel egy bélyeget ragasszunk az átiratunkra, talán éppen annak a kartársnak az érdekében, aki már két éve elfeledkezett arról, hogy az egyesületet csupán levegőből fentartani nem lehet.

Kartársak! Engedjétek meg egy őszinte kérdést: talán jobb, talán edesebb lett a kenyereitek, hogy nem törődtek az egyesülettel, amely azért küzd, hogy legyen kenyereitek? Talán könnyű szívvél néztek a hideg tél elébe, tele éléskamrával, nagy tőkével, boldog és nyugodt otthonotok tűzhelyénél élvezitek munkátok bőséges gyümölcseit? Elfeledtétek, hogy nem-törődömségetek háttérben leselkedik a nyomor, a bizonytalanság, az éhség ijesztő démona? Avagy ti mesternék, akik a mindennapi kenyér gondján keresztül talán megérezitek, vagy megértitek azt, hogy semmi sem bizonyos a földön,

csupán az egy halál s ez az egy halál a maga borzasztó bizonyosságával elragadja mellőletek a férjet, aki nem akar a halálra gondolni, nem akar a feleségében özvegyet, gyermekeiben árvákat látni s ezért nem törődik az egyesülettel, azzal a testülettel, amely az özvegyek és árvák kenyerét védi? Vagy talán az a csekély összeg, amit tagdíj gyanánt befizettek, nem képezett e már számos esetben olyan tőkét, amely százszorososan meghozta a maga gyümölcsseit?

Halottak napján végigbarangoltam a kolozsvári nagy temető utait, amelyek mentén a sirokon a szeretet, a megemlékezés gyertyái égtek. Hány siró árvát, hány jajveszékélő özvegyet láttam az apa, a férj roskadozó sirjánál, hány jajszó vegyült bele a fák hervadó lombjainak suttogásába, mennyi fájdalmas sóhaj képezte kíséretét a szerte felhangzó gyászkorosoknak! Az özvegyek, az árvák siratták istápolójukat, siratták a kenyeret, a jövőt s hány sáppadt arcra volt odairva a tél nyomora. S akkor mint olyan gyakran máskor is — eszembe jutottak azok, akik nem gondolnak a saját jövőjükre, a saját nyomorukra, avagy pedig esetleges özvegyeikre és árváikra, akik majdan nem a holtat, hanem annak könnyed gondolkozását, jövőbe nem látását fogják rideg téli estéken elsíratni.

Gondolják meg tehát azok, akik ma még közönyben élnek, hogy akarják-e az egyesület fennállását, az egyesületét, amely saját vérért emészti fel, de amelynek vére immár fogytán van s erei az utolsót lüktetik.

Ez lesz ebben a tárgyban az utolsó szavam s kartársaink józan belátására bizom, hogy hidegen végignézik-e az egyesület pusztulást jelentő végvonaglásait, vagy pedig kötelességükhöz hiven, megteszik azt, amire vállalkoztak, nehogy annyi súlyos küzdelem után, hitvány anyagi okokból dőljön össze minden. P. K.

Neujahrsblätter

In der Beilage senden wir unseren Mitgliedern je ein Muster der von der Firma *J. Sidon* Lugosch, erzeugten Neujahrsblätter und bitten wir die Kollegen ihren Bedarf an diesen Blättern *unmittelbar* an diese Firma zu senden, damit die von uns vermittelten Bestellungen keine Versäumung erleiden.

Die Blätter sind sehr hübsch ausgeführt und sind verhältnismässig billig.

Offener Brief

(An alle, insbesondere aber an die Bukowinaer Kollegen)

Vor mir liegt ein Brief, den ein wirklich beseelter Kollege an den Landesverein richtete. Nachdem ich selben gelesen hatte, wurde ich sehr befangen und mir fiel die traurige Lage unseres Vereines ein. Ich dachte: siehe, es gibt heute Leute, die noch nicht aus dem tiefen Schlafe erwacht sind, und es gibt Leute, die nach ihrem Erwachen noch immer zu träumen glauben. Der Sender des Briefes teilt uns mit, dass der Versuch, das Syndikat in der Bukowina zu errichten, in den Brunnen gefallen sei. Was soll dies bedeuten? Was soll die Behauptung bedeuten, dass in der Bukowina andere Gesetze in Geltung sind, als in Siebenbürgen? Ist die Bukowina nicht ebenso Rumänien, wie Siebenbürgen? Tief traurig sind diese Meinungen in ihrer schiefen Auffassung. Es wundert mich nur, dies von solchen Personen zu erfahren, die ja wissen, dass unser Verein das einzige Ziel hat, unser Handwerk in ein System mit guten Arbeitslöhne zu vereinheitlichen. Und eben deshalb, darf kein Unterschied zwischen den verschiedenen Gebieten des Landes sein und eben deshalb dürfen wir keine Unebenheiten an den Tag bringen, sondern danach trachten, dass das Werk so bald als möglich zustande kommt.

Von höherer Stelle wurde veranlasst, der Landesverein möge kleinere Syndikate bilden, und unsere Generalversammlung vom 4. Mai hat die nötigen Massregeln getroffen. Was hat aber der Verein erreicht? Die Mitglieder missverstehen den Zweck und heute steht der Zentralausschuss so gut wie verlassen und vergessen da. Und sonderbar! Indem die Mitglieder kaum etwas von uns wissen und umso weniger den materiellen Verpflichtungen nachkommen wollen, — arbeitet der Vereinsausschuss weiter, er kämpft weiter, obwohl der Verein bereits mit Schulden überhäuft und die Kassa leer ist.

Für das laufende Jahr wurde kaum etwas bezahlt und vom Jahre 1926 gibt es auch noch eine Menge von Rückständen, in der Vereinskassa gibt es nicht so viel Geld, um auf ein Schriftstück eine Stempelmarke aufzukleben, vielleicht eben im Interesse deren, die den Verein am besten vernachlässigen.

Liebe Fachgenossen, unser Verein, der so heldenhaft für euer Dasein gekämpft hat, verblutet. Aus ist es mit unseren Kräften und mit unseren Mitteln, wenn ihr euch nicht eines

Besseren bedenkt und wenn ihr euren Verpflichtungen nicht nachkommt. Wir sind bereits an den Punkt angekommen, unseren „Hornarul“ auf einige Zeit einzustellen, wenn es euch nicht einfällt, den Verein zu retten, denn vergebens ist jede Kräftenwendung des Ausschusses, wenn ihr ihm nicht beisteht und die Rückstände nicht bezahlt. Wir sind vor der Jahreswende, und mit diesem Jahre will auch eure Ausdauer absterben.

Denkt an die Zukunft!...

K. P.

Ujból a munkáskérdés

Öreg munkásaink panaszkodva állanak még előttünk s panaszuk tárgya rendszerint ugyanaz: pályázat mellőzésével töltöttek be valamely állást s a szerencsés segéd ismét valamely tapasztalatlanabb, fiatalabb segéd, vagy épen olyan egyén, aki nem is tartozik mesterségünkhöz, aki azt nem tanulta s aki ilyenformán semmi jogot nem szerzett arra, hogy közénk tolaokdjék s elvegye valamely koros, érdemes munkásunknak még a reménységét is ahhoz, hogy valaha kerülethez jusson. Ez a panasz a munkások panasz, mi meghallgatjuk, amint minden panaszt meg szoktunk hallgatni s teljes erőnk-ből igyekszünk is segíteni a dolgon.

Legujabban egy 77 éves öreg kartársunkat mozdították el az állásából, ugyszólván minden igaz ok nélkül. Azóta a gond, az állása utáni bánat a sirba is vitte az öreg kartársat, sirját már belepték a hulló falevelek, csupán csak az állása körüli tisztázatlan helyzet nem hagy bennünket nyugodni. Az öreg mestert rövid uton elmozdították az állásából s helyébe — minden pályázat nélkül — egy fiatal mestert tettek. S itt van az a mozzanat, amely mellett nem lehet csak úgy szótlanul elhaladni, amit nem lehet egyszerűen elfelejteni. Az elhunyt mesternek van egy fia, kéményseprő segéd, évtizedek óta dolgozik az édesapja mellett, annak kerületében. Tanulta a mesterségét, dolgozott, küzdött és csupán az a remény táplálta, hogy majdan az apja nyomdokába lépve, kerületet kap, mert tanulta a mesterségét, ugyszólván a legidősebb segéd, így tehát minden tekintetben érdemet szerzett arra, hogy ha nem is az apja kerületét kapja meg, de szabályszerű pályázat utján kerülethez jut. De nem ez történik. A kerületet üresedésbe hozzák s a betöltés egyszerű kinevezés utján történik. Az öreg munkás, mint annyi más, köznyelven szólva: lecsuszott.

Ez volna a tény. Hogy aztán az ilyen események könnyen lehetővé teszik azt, hogy lassanként szokássá válik a pályázat mellőzése, arról ne is beszéljünk.

De, azt mondják általában, itt az egyesület! Lépjön sikra, tegyen, cselekedjék úgy, ahogy a közérdek megkívánja!

Igen, az egyesület!

Az egyesület dolgozott és dolgozik is, megfeszíti minden erejét, hogy igazságot tegyen ott, ahol erre szükség van. Ezt így kívánja a köz, így kívánja a becsület s így kívánja iparunk minden érdeke.

De ez nem elég. A jó szándék csak jó szándék marad ott, ahol a kellő támogatás hiányzik s úgy vagyunk ezzel, mint a jó gazdasszony, akinek az éléskamrája üres. Szeretne valamit készíteni, de hiába markol a hajába, nem tud a helyzetet segíteni. Hiába: üres kamrának a gazdasszonya megbolondul a gondtól.

Üres az éléskamrája az egyesületnek is. A gazdasszony a hajába markol, jajveszékkel, de hiába. Azok, akiknek segíteniök kellene, nem hallják a panaszt, segédkezet nem nyújtanak, csupán azért vonják felelősségre, hogy tett-e valamit azokért, akik rászorultak? Üres pénztárunk mellett állva csak azt mondjuk: jaj azoknak, akik megfeledeztek a saját jóvoltokról!

P. L.

A bélyegtörvény fontosabb pontjai

Többszörös tapasztalások arra indítanak, hogy kivonatban közöljük az új bélyegtörvény fontosabb rendelkezéseit az iparosok által leggyakrabban használt okmányok bélyegilletékére vonatkozólag:

1. Kérések hatóságokhoz — — — 8 Lei
2. Személyazonossági bizonyítványok 5 "
3. Mellékletek darabonként — — — 1 "
4. Másolatok ügyiratokról — — — 5 "
5. Bizonyítványok — — — — 10 "
6. Meghatalmazások — — — — 10 "

7. Tanoncszerződések és írásbeli megállapodások, ha értékmegjelölés nincs vagy az érték nem haladja meg az 5000 leit, 10 lei, 5000 leien felül 20 lei.

8. Nyugták, átvételi elismervények: 100-tól 10.000 leigi 2 lei, 10.000 leitől 50.000 leigi 5 lei, 50.000 leien felül 10 lei.

P. K.

A könyvek vezetése

Mult havi számunkban, sok helyről kapott sürgető kérdezősködésekre csak általában tudunk válaszolni, fenntartván magunknak azt, hogy megfelelő érdeklődés után a kellő felvilágosítást megadjuk. Igen sok vitára adott okot, hogy vajjon kartársainknak kell-e a bélyegtörvény által előírt könyveket vezetniök? Erre a tisztázatlan kérdésre ad választ mostan a bélyegtörvény végrehajtására delegált bizottság ama döntése, hogy az új bélyegtörvénynek egységesítő hatálya van s mindazon iparosoknak kell a könyveket vezetniök, akik állandóan kereskedelmi ügyleteket bonyolítanak le a szokásos módon. De kötelesek könyveket vezetni a pékek, mészárosok, és hentesek is, mivel ezeket az ókirályságbeli kereskedelmi törvény kifejezetten kereskedőknek jelöli meg.

Nem kell tehát könyveket vezetni azoknak, akik kereskedelmi ténykedésükkel nem haladják túl a kézműipari tevékenységet.

Ezzel — azt hisszük — lezártuk a mi mesterségünkre vonatkozó vitákat a könyvek vezetését illetőleg s kijelenthetjük, hogy a kéményseprőmestereknek az új bélyegtörvény 4. § a 19. pontjában előírt könyveket nem kell vezetni.

BCU Cluj / Cent. P. K.

Buchführung

In unserer letzten Nummer haben wir die Angelegenheit der im neuen Stempelgesetze vorgeschriebenen Buchführung nur im allgemeinen berührt. Nun aber, um auf die mehrfach eingelaufenen Anfragen eine beruhigende und endgültige Antwort zu geben, teilen wir mit, dass die zur Applikation des neuen Gesetzes delegierte Kommission derart entschieden hat, dass die vorgeschriebenen Bücher nur von denjenigen Handwerkern geführt werden müssen, die neben ihrem Handwerke stets auch eine kaufmännische Tätigkeit ausüben. Diejenigen Handwerker, deren Tätigkeit nicht über die Grenzen des Handwerkes tritt, sind enthoben.

Wir beruhigen also unsere Fachgenossen, dass sie dieser Verpflichtung nicht unterstehen und so hoffen wir, dass nun jeder Grund zu unnützen Diskussionen beseitigt ist.

Ujévi köszöntök

Mai számunk melléklete gyanánt küldjük *Sidon J. lugosi nyomdai vállalat* újévi köszöntő mintáját s kérjük a kartársakat, hogy ebbeli szükségletüket közvetlenül az illető nyomdától rendeljék meg, nehogy az általunk való megrendelés késedelmet okozzon.

A köszöntő lapok igen izléses kivitelben, a lehető legolcsóbb áron készülnek és kerülnek elküldésre.

Die wichtigsten Verfügungen des neuen Stempelgesetzes

Konkrete Anfragen veranlassen uns, die wichtigsten Verfügungen des neuen Gesetzes der Stempelgebühren untenstehend zu veröffentlichen:

1. Gesuche an Behörden . . . . . 8 Lei
2. Identitätszeugnisse . . . . . 5 "
3. Beilagen, jedes Stück . . . . . 1 "
4. Abschriften von Akten . . . . . 5 "
5. Zeugnisse . . . . . 10 "
6. Vollmachten . . . . . 10 "
7. Lehrlingsverträge oder sonstige schriftliche Vereinbarungen, in welchen der Wert nicht angegeben ist, oder deren Wert den Betrag von 5000 Lei nicht übertritt 10 Lei, mit dem Werte von über 5000 Lei 20 Lei.
8. Quittungen, Empfangsscheine von 100 bis 10.000 Lei 2 Lei, von 10.000 bis 50.000 Lei 5 Lei, über 50.000 Lei 10 Lei. K. P.

Nyugtázás 1927 XI. 1-ig

Biber János, Tomnatic	— — —	500	Lei
Stander György, Arded	— — —	1000	"
Fekete Sándor, Salonta	— — —	640	"
Gyöngyösi Fritz, Agnița	— — —	250	"
Hochmann, Steierdorf	— — —	1000	"
Pomi Traian, Baba-Veche	— — —	250	"
Schadt János, Sighișoara	— — —	225	"
Bernitzky Ernő, Sibiu	— — —	225	"
Lutz Lajos, Sibiu	— — —	225	"
Weisz Adolfné, Sibiu	— — —	225	"
Deák Sándorné, Sibiu	— — —	225	"
Verniczker Kálmán, Simand	— — —	1000	"
Gombárovits Miklós, Lugoj	— — —	500	"

Platz Kálmán pénztáros.